ML. L. 5694/1.

Raad van State
- WETGEVING
- 1 -
1 VII 1957
coördinatie(e)

KONINKRIJK BELGIE. ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE. AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 1e april 1957 door de Minister van Economische Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "betreffende de verkoop met premiën", heeft de 17e mei 1957 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques, le 1er avril 1957, d'une demande d'avis sur un projet de loi"relative à la vente avec primes", a donné le 17 mai 1957 l'avis suivant :

Artikel 2 van het voorontwerp bepaalt, dat het voorwerp dat de premie uitmaakt lichamelijk of onlichamelijk kan zijn. De termen "onlichamelijke voorwerpen" zijn onnauwkeurig. De rechtsterminologie kent alleen lichamelijke goederen, dit zijn de materiële voorwerpen, en onlichamelijke goederen, dit zijn alle niet materiële bestanddelen van het vermogen, zoals schuldvorderingen. Spoorkaartjes of loterijbiljetten, waarvan in de memorie van toelichting sprake is, zijn schuldvorderingen.

Artikel 2 stemt overeen met paragraaf 2 van artikel 1 van het koninklijk besluit nr 61 van 13 januari 1935. Volgens deze wettelijke bepaling was er premie als de voorwerpen worden afgegeven of de diensten worden verstrekt "hetzij kosteloos, hetzij tegen een lichte vergoeding, hetzij tegen een prijs die versmolten is met die van het hoofdvoorwerp ..." Het geval dat de prijs van de premie "versmolten" is met die van het hoofdvoorwerp komt in het voorontwerp niet meer ter sprake. Uit de memorie van toelichting kan niet worden opgemaakt dat de Regering een tekst wenst voor te stellen die minder streng is dan het koninklijk besluit nr 61 van 13 januari 1935. De woorden "tegen een lichte vergoeding" hebben enkel betrekking op het bezwarend karakter van de premie alleen; zij omvatten niet de mogelijkheid van een prijs welke in die van het hoofdvoorwerp is opgegaan.

.../...

Met inachtneming van deze twee opmerkingen geeft de Raad van State de volgende tekst in overweging :

"Artikel 2.-

Er is verkoop of aanbod van verkoop met premiën in de zin van artikel 1, wanneer de koper, samen met de verkoop of het aanbod van verkoop, een lichamelijk of onlichamelijk goed wordt toegekend dan wel beloofd of een dienst wordt verstrekt dan wel beloofd, hetzij kosteloos, hetzij tegen een geringe vergoeding, hetzij tegen een prijs welke in die van het hoofdvoorwerp opgaat".

De redactie van de artikelen 4 en 5 moet lichtjes worden omgewerkt. Het gebruik is dat strafbepalingen bij elkaar staan en worden voorafgegaan door de bepaling betreffende het opsporen en vaststellen van overtredingen.

Het derde lid van artikel 5 stelt straffen op herhaling van de in het tweede lid genoemde overtreding. Voor deze herhaling is geen tijdsgrens bepaald, terwijl een termijn van vijf jaar is opgegeven voor overtredingen van artikel 1 (artikel 4 van het ontwerp, tweede lid). Indien zulks niet de bedoeling van de Regering is, dient zij de termijn te bepalen. Voorts moge worden vermeld, dat dit lid ontbreekt in de Nederlandse tekst.

.../...

Opvallend is tenslotte, dat de gevangenisstraf welke artikel 5, derde lid, op herhaling stelt vrij zwaar is.

Terwijl de geldboete slechts wordt verdubbeld, wordt de gevangenisstraf in geval van herhaling van acht dagen tot een maand op vijftien dagen tot drie jaar gebracht. Misschien is hier een vergissing in het spel en moet "drie maanden" worden gelezen.

Een betere lezing voor deze twee artikelen ware dus de volgende :

"Artikel 4.-

Onverminderd de aan officieren van gerechtelijke politie toegewezen bevoegdheid, zijn de ambtenaren der Algemene Economische Inspectie van het Ministerie van Economische Zaken bevoegd om overtredingen van deze wet op te sporen en bij proces-verbaal vast te stellen.

Artikel 5.-

§ 1. Overtreding van artikel 1 wordt gestraft met geldboete van 100 frank tot 10.000 frank.

Bij herhaling binnen vijf jaar wordt de geldboete verdubbeld.

§ 2. Hij die de in artikel 4 genoemde officieren en ambtenaren vrijwillig verhindert hun functie uit te oefenen of hen daarin belemmert, wordt gestraft met geldboete van 100 frank tot 10.000 frank en met gevangenisstraf van acht dagen tot één maand of met een van die straffen alleen.

.../...

Bij herhaling binnen ...
wordt de geldboete verdubbeld en bedraagt de gevangenisstraf vijftien dagen tot drie ....

Onder meer worden geacht de uitoefening der functie vrijwillig te verhinderen of te belemmeren, zij die weigeren de bij toepassing van deze wet gevraagde inlichtingen te verstrekken of bescheiden mede te delen, dan wel wetens en willens onjuiste inlichtingen of bescheiden verstrekken".

Het einde van artikel 6, eerste lid, zou beter worden gelezen als volgt : "... zijn van toepassing op overtredingen van deze wet".

Terwille van de rechtszekerheid stelt de Raad van State voor in artikel 7 ook de koninklijke besluiten ter uitvoering van de opgeheven wetgeving uitdrukkelijk op te heffen; hij geeft de volgende tekst in overweging :

"Artikel 7.-

Opgeheven worden :

- het koninklijk besluit nr 61 van 13 januari 1935 houdende beperking en reglementering van de verkoop met premiën, gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr 154 van 18 maart 1935, nr 186 van 30 juni 1935 en nr 294 van 30 maart 1936;

.../...

- het koninklijk besluit (nr 138) van 26 februari 1935 waarbij de tenuitvoerlegging wordt geregeld van artikel 3 van het koninklijk besluit van 13 januari 1935 houdende beperking en reglementering van de verkoop met premiën;

- het koninklijk besluit van 12 november 1935 waarbij de tenuitvoerlegging wordt geregeld van artikel 4 van het koninklijk besluit van 13 januari 1935 houdende beperking en reglementering van de verkoop met premiën;

- het koninklijk besluit van 12 november 1935 tot inrichting van de controle met het oog op de toepassing van de koninklijke besluiten houdende beperking en reglementering van de verkoop met premiën;

- het koninklijk besluit van 4 november 1955 waarbij het aanbieden van premiën bij de aankoop van deegwaren wordt verboden".

Het tweede lid van artikel 7 en het tweede lid van artikel 8 bevatten overgangsbepalingen. Het ware beter ze in één artikel samen te brengen, als volgt :

"Artikel 8.-

§ 1. Ondernemingen die overeenkomstig het koninklijk besluit nr 138 van 26 februari 1935 vergunning tot het aanbieden van premiën hebben gekregen, kunnen daarvan nog gebruik maken gedurende zes maanden te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet.

.../...

§ 2. Zegels, bons of penningen uitgegeven onder gelding van de in artikel 7 genoemde besluiten blijven terugbetaalbaar in speciën".

Artikel 8, dat artikel 9 zal worden indien op bovenstaand voorstel wordt ingegaan, zal dus nog alleen vaststellen wanneer de wet in werking treedt.

Op te merken is, dat deze inwerkingtreding is bepaald met ingang van de dag waarop de wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt; al wie de nieuwe voorschriften dus niet van die dag af in acht neemt, zal een overtreding begaan en strafbaar zijn met de bij de wet gestelde straffen.

De vraag is dan ook of het in dit geval, zo er althans aan het uitstel geen gevaar is verbonden, niet de voorkeur verdient gebruik te maken van artikel 4 van de wet van 18 april 1898, krachtens hetwelke de wetten verbindend zijn de tiende dag na de bekendmaking, tenzij de wet een andere termijn heeft vastgesteld.

Ten slotte wordt voorgesteld de eerder gebrekkige Nederlandse tekst van de artikelen 1 en 3, die trouwens niet volledig met de Franse tekst overeenstemt, te vervangen als volgt :

"<u>Artikel 1.-</u>

"Verkoop of aanbod van verkoop van eetwaren en goederen met premiën is verboden .

.../...

Artikel 3.-

"Geen premiën in de zin van deze wet zijn :

a) voorwerpen die dezelfde bestemming en althans gedeeltelijk dezelfde samenstelling hebben als de verkochte eetwaren en goederen;

b) aan de verbruiker aangeboden voorwerpen, die toebehoren aan de verkochte eetwaren en goederen zijn, voor zover het gegevene specifiek aan het verkochte aangepast en voor het normale gebruik daarvan onmisbaar is;

c) voorwerpen waarop duidelijk als reklame bedoelde, onuitwisbare teksten zijn aangebracht en waarvan de waarde zonder deze teksten niet groter zou zijn dan een tiende van de waarde van het gekochte voorwerp;

d) in de handel gangbare geringe diensten;

e) kortingen in geld, al dan niet onder de vorm van zegels, coupons of penningen ". .

A l'article 2, l'avant-projet précise que l'objet qui constitue la prime peut être corporel ou incorporel. Les termes "objet incorporel" ne sont pas corrects. La terminologie juridique ne connaît que les biens corporels, qui sont les objets matériels, et les biens incorporels, c'est-à-dire tous éléments non matériels du patrimoine, tels les droits de créance. Les tickets de chemins de fer ou les billets de loterie dont il est question dans l'exposé des motifs, sont des titres de créance.

L'article 2 correspond au paragraphe 2 de l'article 1er de l'arrêté royal n° 61 du 13 janvier 1935. Cette disposition légale précisait qu'il y avait prime lorsque les objets délivrés ou les services prestés l'étaient "soit gratuitement, soit moyennant une légère rémunération, soit moyennant un prix confondu avec celui de l'objet ... principal". L'hypothèse dans laquelle le prix de la prime est confondu avec celui de l'objet principal n'est plus mentionnée par l'avant-projet. L'exposé des motifs ne permet pas de conclure qu'il entre dans les intentions du Gouvernement de proposer un texte moins sévère que celui de l'arrêté royal n° 61 du 13 janvier 1935. Les mots "moyennant une légère rémunération" sont relatifs au caractère onéreux de la prime seule; ils n'englobent pas l'éventualité d'un prix confondu avec celui de l'objet principal.

.../...

Compte tenu de ces deux observations, le Conseil d'Etat propose le texte suivant :

"Article 2.-

Il y a vente ou offre en vente avec primes au sens de l'article 1er, lorsque, conjointement à la vente ou l'offre en vente, un bien corporel ou incorporel est attribué ou promis à l'acheteur ou un service lui est presté ou promis, soit gratuitement, soit moyennant une légère rémunération, soit moyennant un prix confondu avec celui de l'objet principal".

La rédaction des articles 4 et 5 devrait être légèrement remaniée. Il est d'usage de faire figurer ensemble les dispositions pénales, et de les faire précéder par la disposition relative à la recherche et à la constatation des infractions.

L'alinéa 3 de l'article 5 sanctionne la récidive du délit prévu à l'alinéa 2. Cette récidive est prévue sans limitation dans le temps, alors que le délai est de cinq ans en ce qui concerne les infractions à l'article 1er (article 4 du projet, alinéa 2). Si telle n'est pas l'intention du Gouvernement, il lui appartient de préciser le délai. Il est à noter, d'autre part, que cet alinéa ne figure pas dans le texte néerlandais.

.../...

Enfin,on ne peut manquer d'être frappé par la gravité de la peine d'emprisonnement prévue par l'article 5, alinéa 3, en cas de récidive.

Alors que l'amende n'est que doublée, la peine d'emprisonnement de huit jours à un mois atteindra, en cas de récidive, quinze jours à trois ans. Peut-être s'agit-il d'une erreur et doit-on lire "trois mois".

Les deux articles seraient donc mieux rédigés de la manière suivante :

"Article 4.-

Sans préjudice des pouvoirs impartis aux officiers de police judiciaire, les agents de l'inspection générale économique du Ministère des Affaires économiques sont compétents pour rechercher les infractions à la présente loi et les constater par procès-verbal .

Article 5.-

§ 1er. Les infractions à l'article 1er sont punies d'une amende de 100 francs à 10.000 francs.

L'amende est doublée en cas de récidive dans les cinq ans.

§ 2. Tous empêchements ou entraves volontaires à l'exercice des fonctions des officiers et agents visés par l'article 4 sont punis d'une amende de 100 francs à 10.000 francs et d'un emprisonnement de huit jours à un mois ou de l'une de ces peines seulement.

En cas de récidive dans les ...
l'amende est doublée et la peine de prison est de quinze jours à trois ...

Sont considérés notamment comme empêchant ou entravant volontairement l'exercice des fonctions, ceux qui refusent de fournir les renseignements ou de communiquer les documents demandés par application de la présente loi ou fournissent sciemment des renseignements ou des documents inexacts".

L'article 6, alinéa 1er, in fine gagnerait à être rédigé comme suit : "... sont applicables aux infractions à la présente loi".

A l'article 7, le Conseil d'Etat propose, dans un souci de sécurité juridique, d'abroger également d'une manière explicite les arrêtés royaux d'exécution de la législation abrogée et suggère le texte suivant :

"Article 7.-

Sont abrogés :

- l'arrêté royal n° 61 du 13 janvier 1935 limitant et réglementant la vente avec primes, modifié par les arrêtés royaux n° 154 du 18 mars 1935, n° 186 du 30 juin 1935 et n° 294 du 30 mars 1936;

.../...

- l'arrêté royal (n° 138) du 26 février 1935 réglant l'exécution de l'article 3 de l'arrêté royal du 13 janvier 1935 limitant et réglementant la vente avec primes;
- l'arrêté royal du 12 novembre 1935 réglant l'exécution de l'article 4 de l'arrêté royal du 13 janvier 1935 limitant et réglementant la vente avec primes;
- l'arrêté royal du 12 novembre 1935 organisant le contrôle en vue de l'application des arrêtés royaux limitant et réglementant la vente avec primes;
- l'arrêté royal du 4 novembre 1955 prohibant l'offre de primes à l'achat de pâtes alimentaires".

L'alinéa 2 de l'article 7 et l'alinéa 2 de l'article 8 constituent des dispositions transitoires. Il est préférable de les grouper dans un seul article ainsi conçu :

"Article 8.-

§ 1er. Les entreprises qui, conformément à l'arrêté royal n° 138 du 26 février 1935, ont obtenu l'autorisation d'offrir des primes, pourront faire usage de cette autorisation pendant la période de six mois consécutive à la date de l'entrée en vigueur de la présente loi.

§ 2. Les timbres, bons ou jetons émis sous l'empire des arrêtés visés à l'article 7 resteront remboursables en espèces".

.../...

L'article 8,qui deviendra l'article 9 s'il est donné suite à cette dernière suggestion, se bornerait, dès lors, à fixer l'entrée en vigueur de la loi.

Il est à remarquer qu'il prévoit que la loi entrera en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge; quiconque ne se sera pas conformé dès ce jour aux prescriptions nouvelles aura donc commis une infraction et sera passible des peines comminées par la loi.

On est en droit de se demander si dans ce cas, du moment qu'il n'y a pas péril en la demeure, il n'est pas préférable de laisser s'appliquer l'article 4 de la loi du 18 avril 1898, en vertu duquel les lois sont obligatoires le dixième jour après celui de leur publication, à moins que la loi n'ait fixé un autre délai.

Il est proposé enfin de remplacer le texte néerlandais des articles 1er et 3 , qui est assez défectueux et ne correspond pas entièrement au texte français, par le texte suivant :

"Artikel 1.-

Verkoop of aanbod van verkoop van eetwaren en goederen met premiën is verboden.

.../...

Artikel 3.-

Geen premiën in de zin van deze wet zijn :

a) voorwerpen die dezelfde bestemming en althans gedeeltelijk dezelfde samenstelling hebben als de verkochte eetwaren en goederen;

b) aan de verbruiker aangeboden voorwerpen, die toebehoren aan de verkochte eetwaren en goederen zijn, voor zover het gegevene specifiek aan het verkochte aangepast en voor het normale gebruik daarvan onmisbaar is;

c) voorwerpen waarop duidelijk als reklame bedoelde, onuitwisbare teksten zijn aangebracht en waarvan de waarde zonder deze teksten niet groter zou zijn dan een tiende van de waarde van het gekochte voorwerp;

d) in de handel gangbare geringe diensten;

e) kortingen in geld, al dan niet onder de vorm van zegels, coupons of penningen".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J.SUETENS, eerste-voorzitter,
Messieurs : premier président,

H.BUCH, raadsheren van State,
K.MEES, conseillers d'Etat,

F.VAN GOETHEM, bijzitters van de afdeling wetgeving,
G.VAN HECKE, assesseurs de la section de législation,

R.DECKMYN, griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.K.MEES.

Het verslag werd uitgebracht door de H.F.PERIN, substituut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) R.DECKMYN.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.K.MEES.

Le rapport a été présenté par M.F.PERIN, substitut.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J.SUETENS.